

Quickscan natuurwaarden

Onderzoeksgebied Garstkampen te Beesd

Januari 2007

Rapportnummer: P06-1128

In opdracht van: Gemeente Geldermalsen

Uitgevoerd door: Staro Bos- en natuurbeheer
Watermolen 29
5421 LJ Gemert

tel. 0492-450161
fax. 0492-450162

www.starobeheer.nl

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Wet en regelgeving	3
2.1	Flora- en faunawet	3
2.2	Natuurbeschermingswet 1998	3
2.3	Ecologische Hoofdstructuur	4
3	Onderzoek	5
3.1	Methode	5
3.2	Ligging en beschrijving onderzoeksgebied	6
3.3	Bronnenonderzoek	8
3.4	Beschermde soorten	10
4	Effecten	13
4.1	Geplande ingreep	13
4.2	Effecten op beschermde soorten	13
4.3	Effecten op beschermde gebieden	14
4.4	Gedragscode	14
4.5	Mitigerende en compenserende maatregelen	14
5	Conclusies	16
	Literatuurlijst	17
	Bijlage 1	18

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Ten noordwesten van Beesd, gemeente Geldermalsen, bevindt zich locatie Garstkampen waarop in de toekomst de realisatie van een woonwijk, de uitbreiding van een bedrijfsterrein en de ontwikkeling van een recreatieve overgangszone is voorzien. In het kader van de natuurwetgeving is het noodzakelijk inzicht te krijgen in de natuurwaarden die in het onderzoeksgebied aanwezig zijn. Hiermee kan worden voorkomen dat in strijd met de geldende natuurwetgeving gehandeld zal worden. In opdracht van Gemeente Geldermalsen heeft derhalve in januari 2007 een onderzoek plaatsgevonden in dit gebied.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het onderzoeksgebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang, gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van soorten die zijn opgenomen op de lijsten van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet en Natura-2000 lijsten. Tevens heeft het onderzoek tot doel het vaststellen van de wijze waarop en de mate waarin de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op deze soorten. Op basis daarvan kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Tevens zal gekeken worden of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de in Nederland geldende wet- en regelgeving op het gebied van beschermde planten, dieren en natuurgebieden. In hoofdstuk 3 wordt een beschrijving gegeven van de onderzoeksmethode, het onderzoeksgebied en de aanwezigheid van beschermde soorten. De effecten van de geplande ingreep op beschermde natuurwaarden en mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven in hoofdstuk 4. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Wet en regelgeving

2.1 Flora- en faunawet *(Bron: Ministerie van LNV)*

De soortbescherming is in Nederland vastgelegd in de Flora- en faunawet (FFwet). Los van de zorgplicht (Art. 2), die inhoudt dat zorgvuldig moet worden omgesprongen met alle dieren en planten, zijn ongeveer 500 soorten specifiek door de FFwet beschermd. Dat is circa anderhalf procent van de soorten die in Nederland voorkomen. Doel van de wet is er zorg voor te dragen dat de gunstige staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt.

In de Flora- en faunawet zijn lijsten samengesteld van soorten die binnen de Nederlandse wet- en regelgeving een beschermde status genieten. Met name de artikelen 2, 8, 9, 10 en 11 van deze wet hebben directe gevolgen voor de wijze waarop en de mate waarin planologische ingrepen, maatregelen en feitelijke werkzaamheden invloed mogen hebben op de beschermde soorten.

Sinds de inwerkingtreding van de AMvB Art. 75 van de FFwet in februari 2005 is het niet meer altijd nodig een ontheffing te hebben voor het uitvoeren van werkzaamheden. Of dat nodig is hangt af van de soorten die het betreft en de mate van bescherming die zij genieten. De zorgplicht uit artikel twee blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Voor de laagste bescherming, soorten van FFlijst 1, is geen ontheffing nodig. Voor de soorten van FFlijst 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is zijn ook de soorten uit FFlijst 2 ontheffingsplichtig. Voor soorten van FFlijst 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Behalve voor beschermde soorten, geldt deze indeling ook voor hun vaste rust- en verblijfsplaatsen.

2.2 Natuurbeschermingswet 1998 *(Bron: Ministerie van LNV)*

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden, die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft een extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura-2000 gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

Een belangrijk onderdeel van de nieuwe Nb-wet is dat er geen vergunning gegeven mag worden voor handelingen of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de kwaliteit van de habitats van soorten waarvoor een gebied is aangewezen. Wanneer niet op voorhand uitgesloten kan worden dat er schadelijke effecten kunnen optreden, dan dient de initiatiefnemer een 'passende beoordeling' te maken. Dat betekent een onderzoek naar alle aspecten van het project en welke gevolgen die kunnen hebben voor datgene wat bescherming geniet. Het bevoegd gezag (in de meeste gevallen is dat Gedeputeerde Staten) dient aan de hand van deze beoordeling zekerheid te verkrijgen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. Kan die zekerheid niet verkregen worden, dan mag er geen vergunning verleend worden.

2.3 Ecologische Hoofdstructuur *(Bron: Ministerie van LNV)*

De term 'Ecologische Hoofd Structuur' (EHS) werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur (plant en dier) in feite voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat de natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- Bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden en robuuste verbindingen.
- Landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden).
- Grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS moet in 2018 klaar zijn. Kleinere natuurgebieden, kleine bosjes, sloten, rietkragen et cetera maken geen deel uit van de EHS, maar dragen uiteraard wel bij aan de natuurkwaliteit van stad en platteland. Het Rijk gaat ervan uit dat deze in voldoende mate door andere partijen (gemeente, waterschappen, grondeigenaren e.d.) worden beschermd. Het Rijk heeft hiervoor een kwaliteitsimpuls voor het landschap opgezet.

3 Onderzoek

3.1 Methode

Als eerste heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle in het onderzoeksgebied aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het vóórkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn tevens directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten maar ook het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooi-resten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vervolgens vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het onderzoeksgebied kunnen voorkomen.

Aansluitend op het veldbezoek heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het onderzoeksgebied. Onder andere is gebruik gemaakt van het Natuurloket¹, het Streekplan Gelderland en diverse verspreidingsatlassen van soorten. De aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving en de ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) in de nabijheid van het onderzoeksgebied zijn onderzocht. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

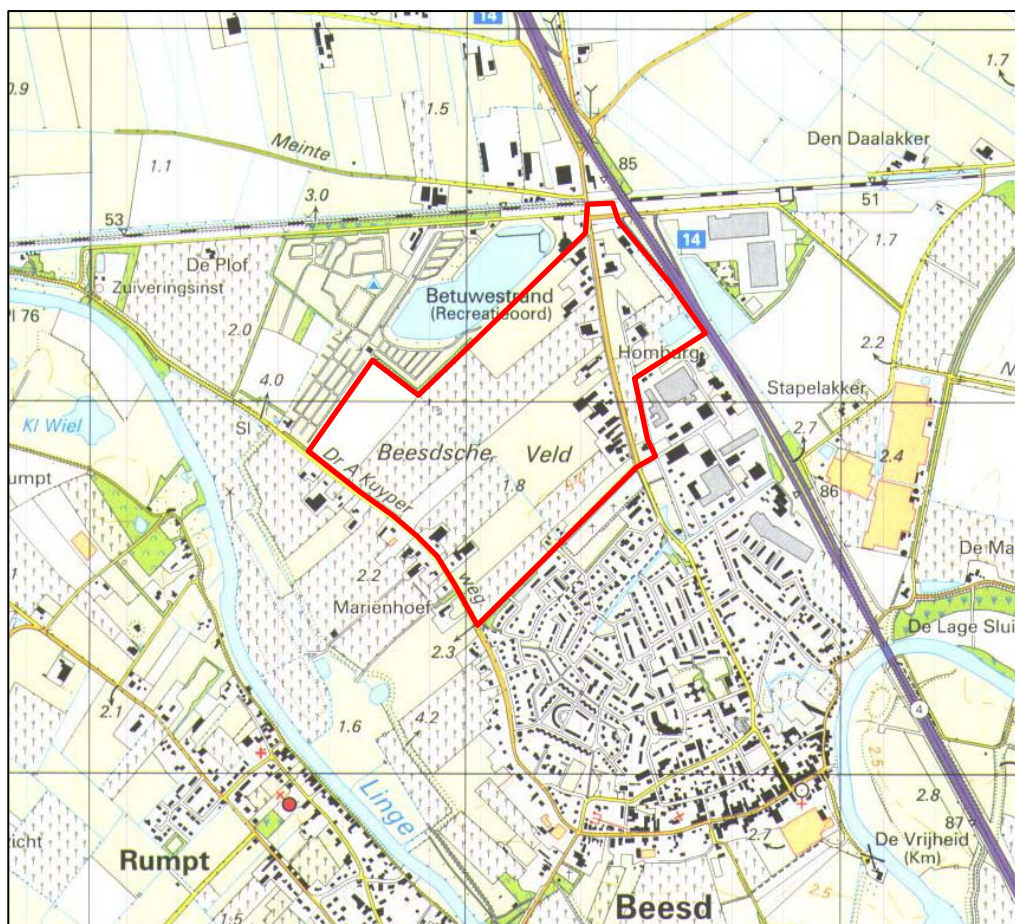
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 18 januari 2007 aan het begin van de middag onder de volgende weersomstandigheden: zware wind, bewolkt en regenachtig, circa 12 graden Celsius.

---

¹ Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar, die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van gespecialiseerde organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna.

3.2 Ligging en beschrijving onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is gelegen ten noordwesten van de kern van Beesd, zie figuur 1. De grenzen van het onderzoeksgebied worden gevormd door recreatieoord Betuwestrand en de spoorlijn in het noorden, de snelweg A2 en een bedrijfsterrein in het oosten, de verharde weg Schuttersweg in het zuiden en de Dr. A. Kuiperweg in het westen.

Figuur 1: ligging van het onderzoeksgebied (rode lijn).

Het onderzoeksgebied bestaat uit een aantal verschillende onderdelen. Langs de verschillende wegen zijn zowel woningen als bedrijven gevestigd.

Het grootste deel van het onderzoeksgebied bestaat uit gronden die worden benut voor landbouw, zowel akkers als graslanden, en fruitteelt. Tussen deze gronden en aan de grenzen hiervan zijn diverse watervoerende sloten aanwezig. Met uitzondering van de bomen en struiken op de erven en in de fruitboomgaarden zijn er slechts een klein aantal solitaire bomen aanwezig. De randen van de landbouwgronden, de slootkanten en de grond onder de fruitbomen is begroeid met grassen en enkele kruidachtigen. Een en ander is te zien in de foto-impressie en de luchtfoto op de volgende pagina's.

Foto-impressie onderzoeksgebied.

Figuur 2. Luchtfoto met de begrenzing van het onderzoeksgebied (rode lijn).

3.3 Bronnenonderzoek

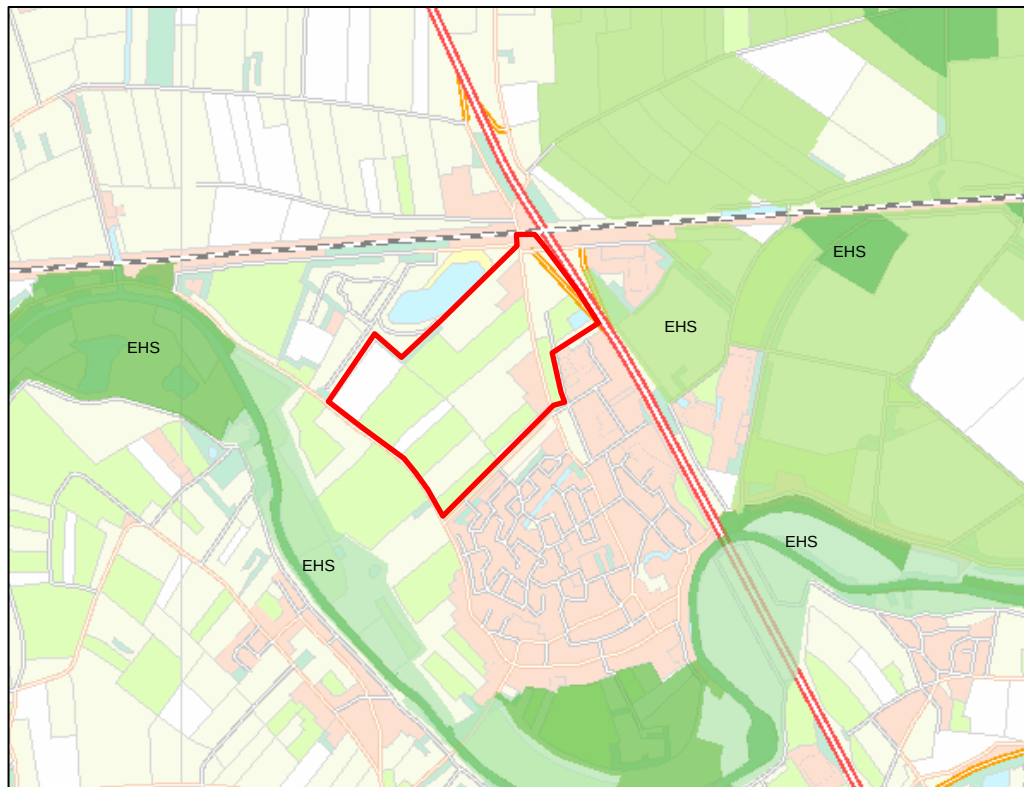
Gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Zoals blijkt uit de kaarten van de Natuurbeschermingswet 1998 bevindt het onderzoeksgebied zich niet in de nabijheid van Natura-2000 gebieden. Eveneens blijkt uit de genoemde kaarten dat er geen Beschermd – of Staatsnatuurmonumenten in de nabije omgeving van het onderzoeksgebied zijn gelegen.

Streekplan Gelderland 2005

Zoals blijkt uit de kaarten van de Provincie Gelderland (Atlas Groen Gelderland) maakt het onderzoeksgebied geen deel uit van gebieden die zijn aangewezen als EHS, zie figuur 3.

Figuur 3. Ligging van het onderzoeksgebied (rode lijn) ten opzichte van EHS-gebieden (donkergroen). De lichtgroene vlakken zoals aanwezig binnen het onderzoeksgebied, betreffen boomgaarden welke buiten de EHS vallen (bron Provincie Gelderland).

Soorten

Provincie Gelderland

De Provincie Gelderland stelt op haar website verspreidingsgegevens van verschillende beschermde vlindersoorten beschikbaar. De gegevens zijn verwerkt in paragraaf 3.5.

Natuurloket

Het Natuurloket verstrekt informatie over het voorkomen van soorten per kilometerhok (kmhok). Binnen het kader van deze quickscan is het niet mogelijk om vast te stellen welke soorten per kmhok zijn weergegeven door het Natuurloket. De weergave van het Natuurloket kan dan ook alleen als indicatie voor de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten worden beschouwd.

Het onderzoeksgebied bevindt zich in de kmhokken 140-433, 140-434, 141-433 en 141-434. Aangezien het onderzoeksgebied slechts een gedeelte van deze kmhokken beslaat is het niet zeker dat de geregistreerde soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen het onderzoeksgebied.

De beschikbare gegevens zijn afkomstig uit de onderzoeksperiode 1975 t/m 2005. Binnen deze periode zijn de bewuste kmhokken onderzocht op het voorkomen van soorten. Er is onderscheidt gemaakt tussen niet, slecht, matig, redelijk en goed onderzocht. De beschikbare gegevens zijn weergegeven in de tabel in bijlage 1 en besproken in paragraaf 3.5.

Naast de bovenstaande bronnen zijn tevens gegevens gebruikt die afkomstig zijn van verschillende verspreidingsatlassen. Onder andere gegevens over vleermuizen, en vissen zijn uit dergelijke atlassen afkomstig.

3.4 Beschermde soorten

Flora

Natuurloket beschikt voor drie van de vier kilometerhokken waarin het plangebied (deels) is gelgen over gegevens met betrekking tot de soortgroep flora. In totaal wordt melding gemaakt van drie soorten van FFlijst 1 en van minimaal vier soorten van de Rode Lijst. De aanwezige beschermde plantensoorten binnen deze kilometerhokken zijn zeer waarschijnlijk gebonden aan de aanwezige hoogwaardige natte milieus zoals de oevers van de Linge en voedselarme slootkanten. Gedurende het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen. Hierbij dient er rekening mee gehouden te worden dat veel beschermde soorten in januari slecht/niet herkenbaar aanwezig kunnen zijn. Wanneer de gegevens van het veldwerk worden gecombineerd met de habitateisen van beschermde soorten planten blijkt dat mogelijk enkele plantensoorten (FFlijst 1) of rode lijst soorten groeien langs de aanwezige ruige slootkanten binnen het gebied.

Conclusie: Mogelijk komen enkele beschermde plantensoorten (FFlijst 1) voor in het onderzoeksgebied.

Vogels

Natuurloket beschikt voor één van de vier kmhokken over gegevens met betrekking tot het voorkomen van broedvogels. Over het voorkomen van watervogels zijn geen gegevens beschikbaar. Tijdens het veldbezoek zijn verschillende vinken en de houtduif waargenomen. Verschillende aanwezige habitats binnen het onderzoeksgebied vormen geschikt leefgebied voor diverse groepen vogels. De boomgaarden vormen geschikt leef en foerageergebied voor verschillende soorten zang- en struweelvogels als merel, lijsters en mezensoorten. De aanwezige graslanden en akkers worden in het voorjaar mogelijk gebruikt als broedplaats door weidevogels als de kieviet en scholekster. De aanwezige bebouwing in oude schuren bieden mogelijk ook broedgelegenheid aan hollenbroeders als uilen en mussen. Voor hollenbroeders als uilen en spechten vormt ook de enkele rij van oude fruitbomen langs een deel van de Schuttersweg mogelijke broedgelegenheid. Het aanwezige oppervlaktewater zal incidenteel door algemeen voorkomende watervogels worden gebruikt. Er is echter te weinig beschutting en vegetatie aanwezig om goede nestgelegenheid te bieden.

Conclusie: Het onderzoeksgebied is geschikt als leefgebied en broedlocatie voor diverse vogelsoorten (FFlijst 2/3).

Zoogdieren

Het Natuurloket beschikt niet over gegevens met betrekking tot het voorkomen van zoogdieren binnen het onderzoeksgebied. Gezien het intensieve gebruik van het gebied en het feit dat het omringd wordt door infrastructuur en bebouwing maakt het

gebied niet erg belangrijk voor grotere zoogdieren. Dit betekent niet dat incidenteel soorten als de vos of ree kunnen worden waargenomen binnen het gebied. Het gebruik van het gebied als woonerven, boomgaarden of landbouwgrond maakt het gebied slechts geschikt voor een beperkt aantal soorten. In de randen tussen de verschillende percelen zijn vele muizenholen waargenomen. Naast muizensoorten zullen ook egels met name de boomgaarden aantrekkelijk vinden als leefgebied. Tot slot zullen zeer algemene kleine soorten zoogdieren als de mol veelvuldig in het gebied voorkomen. Het aanwezige habitat biedt geen geschikt leefgebied voor andere beschermde grondgebonden zoogdieren.

Uit de atlas van de Nederlandse Vleermuizen blijkt dat diverse soorten vleermuizen voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied. De bestaande bebouwing en de oude fruitbomen langs de Schuttersweg vormen geschikte vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen. Het gehele gebied is door de aanwezige landschapsstructuur interessant als foerageergebied voor vleermuizen. Tot slot spelen de aanwezige landschapsstructuren mogelijk ook een begeleidende rol voor vliegroutes van vleermuizen.

Conclusie: Er is mogelijk een klein aantal grondgebonden zoogdieren aanwezig in het onderzoeksgebied (FFlijst 1). Mogelijk vervult het onderzoeksgebied de functie van (tijdelijke) verblijfplaats, foerageergebied en vliegroute voor een aantal soorten vleermuizen (FFlijst 3).

Reptielen en amfibieën

Het Natuurloket beschikt niet over gegevens met betrekking tot het voorkomen van reptielen en amfibieën binnen het onderzoeksgebied. Uit verspreidingsatlassen blijkt dat naast vrij algemeen voorkomende soorten amfibieën als groene kikker, bruine kikker en kleine watersalamander ook de rugstreeppad op veel plaatsen in de omgeving van het onderzoeksgebied is waargenomen.

De aanwezige sloten vormen, zeker op plaatsen met ontwikkelde vegetatie, geschikt leefgebied voor de groene en bruine kikker. Deze soorten zullen akkers en boomgaarden gebruiken als landbiotoop. De akkers en ruige of recent bewerkte delen van het gebied vormen geschikt leefgebied voor de rugstreeppad. Deze pionierssoort is veelvuldig in de omgeving waargenomen en heeft een sterk verspreidingsvermogen. Voor beschermde reptielen is geen geschikt biotoop aanwezig het onderzoeksgebied.

Conclusie: Het onderzoeksgebied is in potentie geschikt voor het voorkomen van een drietal beschermde soorten amfibieën (FFlijst 1) en de rugstreeppad (FFlijst 3). Voor het voorkomen van beschermde soorten reptielen is het onderzoeksgebied ongeschikt.

Vlinders en libellen

Het Natuurloket beschikt over onvolledige gegevens met betrekking tot het voorkomen van vlinders en libellen in de omgeving van het onderzoeksgebied. Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten bekend. Ook de provinciale website maakt geen melding van beschermde soorten vlinders binnen het onderzoeksgebied. Beschermde soorten vlinders en libellen zijn voor de voortplanting afhankelijk van bijzondere waardplanten of waterpartijen met specifieke abiotische factoren. Wanneer de bevindingen van het veldbezoek worden gecombineerd met de

habitateisen van beschermde soorten vlinders en libellen blijkt dat er in het onderzoeksgebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor deze soorten.

Conclusie: Door het ontbreken van geschikte biotopen zijn er geen beschermde soorten vlinders of libellen aanwezig in het onderzoeksgebied.

Mieren en kevers

Het Natuurloket beschikt niet over goede gegevens met betrekking tot het voorkomen van beschermde mieren en kever in de omgeving van het onderzoeksgebied. Alle beschermde mieren en kevers zijn gebonden aan zeer specifieke habitats die in Nederland alleen nog voorkomen in grotere natuureenheden. Wanneer de bevindingen van het veldbezoek worden gecombineerd met de habitateisen van beschermde soorten mieren en kevers blijkt dat er in het onderzoeksgebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor deze soorten.

Conclusie: Er zijn geen geschikte biotopen aanwezig voor beschermde soorten mieren en kevers.

Vissen

Het Natuurloket beschikt niet over gegevens met betrekking tot het voorkomen van beschermde vissen in de omgeving van het onderzoeksgebied. Uit de Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen blijkt dat diverse sloten in het rivierengebied behoren tot het leefgebied van de beschermde soorten kleine modderkruiper en vetje (FFlijst 2). Ook de aanwezige sloten binnen het onderzoeksgebied vormen mogelijk geschikt leefgebied voor deze soorten.

Conclusie: Mogelijk komen twee beschermde vissoorten (FFlijst 2) voor binnen het onderzoeksgebied.

4 Effecten

4.1 Geplande ingreep

De gemeente is voornemens het onderzoeksgebied om te vormen tot woongebied (westzijde), bedrijventerrein (oostzijde) en 'groene/recreatieve zone' (noordzijde). De uiteindelijke inrichting van het gebied is op dit moment niet op meer detailniveau bekend. Om deze reden zijn mogelijke effecten op aanwezige soorten planten en dieren op dit moment alleen globaal te beschrijven. Naar verwachting zullen in ieder geval de onderstaande werkzaamheden plaats gaan vinden:

- verwijderen van de beplanting,
- slopen van de bebouwing,
- dempen of herprofiëren van bestaande watergangen,
- bouwrijp maken van de bouwlocaties,
- aanleg van ondergrondse infrastructuur als kabels en rioleringen,
- realisatie van de bebouwing,
- aanleg van bovengrondse infrastructuur,
- realisatie van nieuwe groene elementen.

4.2 Effecten op beschermde soorten

Op basis van hetgeen beschreven in hoofdstuk 3 kan worden geconcludeerd dat (delen van) het onderzoeksgebied mogelijk behoren tot het leefgebied van beschermde planten, vogels, zoogdieren, amfibieën en vissen. Hieronder worden mogelijke effecten beschreven.

Flora

Bij het bewerken of vergraven van aanwezige slootkanten worden mogelijk aanwezige beschermde planten (FFlijst 1) gedood.

Vogels

Bij het verwijderen van opgaande beplanting, waaronder de boomgaarden, gaat broedplaatsen van verschillende vogelsoorten verloren. Dit betreft met name soorten welke niet jaarlijks op hetzelfde nest terugkeren. Indien de beplanting buiten het broedseizoen van de aanwezige soorten wordt verwijderd, worden geen broedende vogels verstoord. Oude bomen met holten, zoals aanwezig langs de Schuttersweg, worden mogelijk gebruikt door holenbroeders als steenuil of spechten. Deze soorten keren jaarlijks terug naar hetzelfde nest. Vernietiging van deze nestlocatie kan daarom groot effect op deze soorten.

Indien bestaande woningen en schuren worden verwijderd, worden mogelijk aanwezige nestplaatsen van holenbroeders als mussen en uilen vernietigd. Met name het vernietigen van uilennesten kan grote effecten hebben op deze soort.

Bij het bewerken van de bestaande graslanden en akkers gaan broedplaatsen van mogelijk aanwezige weidevogels verloren.

Zoogdieren

Bij het uitvoeren van werkzaamheden in het onderzoeksgebied verdwijnt mogelijk leefgebied van enkele beschermde grondgebonden zoogdieren (FFlijst 1).

Mogelijk wordt het onderzoeksgebied door vleermuizen (FFlijst 3) benut als (tijdelijke) verblijfplaats, foerageergebied en vliegroute. Bij het slopen van de bebouwing en oude bomen worden mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen vernietigd. Door ruimtelijke veranderingen binnen het gebied wordt mogelijk foerageergebied vernietigd en kunnen eventueel aanwezige vliegroutes worden verstoord. Door de omvang van het gebied is het effect op het foerageergebied niet op voorhand te verwaarlozen. De aanwezig ruimtelijke structuur, omvang en de ligging op de overgang tussen verschillende landschappelijke eenheden maakt dat door het gebied mogelijk belangrijke vliegroutes lopen. Afhankelijk van de toekomstige inrichting van het gebied blijft het in de toekomst mogelijk (deels) geschikt als foerageergebied en blijven vliegroutes mogelijk in tact.

Amfibieën

Bij het dempen of herprofilen van bestaande watergangen worden aanwezige amfibieën verstoord of gedood. Afhankelijk van de nieuwe inrichting kan het gebied wel geschikt blijven als leef en voortplantingsgebied voor amfibieën. De strook rond de watergangen is mogelijk van belang als landbiotoop van groene kikker, bruine kikker en kleine watersalamander (FFlijst 1). Bij het bewerken van open terreindelen zoals de akkers en andere pionierssituatie worden mogelijk aanwezige rugstreeppadden (FFlijst 3) verstoord of gedood. Het is van belang te beseffen dat bouwactiviteiten in het algemeen juist (tijdelijk) geschikt leefgebied voor de rugstreeppad creëert. Op bouwplaatsen is het door deze soort gewenste 'pioniers-milieu' aanwezig.

Vissen

Bij het dempen of herprofilen van bestaande watergangen worden mogelijk aanwezige beschermde vissen (FFlijst 2) verstoord of gedood. Na herinrichting van het gebied kan wel nieuw geschikt leefgebied voor deze soorten ontstaan.

4.3 Effecten op beschermde gebieden

Er treden geen effecten op ten aanzien van Natura 2000-gebieden of Beschermde- of Staatsnatuurmonumenten.

4.4 Gedragscode

Er geen gedragscode voor de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden voorhanden, wettelijk gezien zijn dan ook de soorten van FFlijst 2 ontheffingsplichtig.

4.5 Mitigerende en compenserende maatregelen

Om te voorkomen dat het uitvoeren van de werkzaamheden of het aanpassen van de ruimtelijke situatie negatieve effecten heeft op de aanwezige beschermde soorten en daarmee strijdig is met de Flora- en faunawet, verdient het aanbeveling om

maatregelen te treffen om mogelijke schade te voorkomen dan wel zoveel mogelijk te beperken; zogenaamde mitigerende en compenserende maatregelen.

Flora

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de flora van FFlijst 1.

Vogels

Indien broedende vogels aanwezig zijn, kunnen werkzaamheden alleen plaatsvinden buiten het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli). Ook andere werkzaamheden in de nabijheid van vogelnesten dienen in gedurende deze periode opgeschort te worden. Op deze wijze zal geen verstoring van de vogels plaatsvinden. Door bijvoorbeeld opgaande beplanting te verwijderen en graslanden te ploegen voor aanvang van het broedseizoen kan voorkomen worden dat broedende vogels van het gebied gebruik gaan maken. Indien nestlocaties van holenbroeders aanwezig zijn dienen deze te worden behouden.

Zoogdieren

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor grondgebonden zoogdieren die voorkomen op FFlijst 1.

Ten aanzien van vleermuizen (FFlijst 3) geldt dat het onbekend is of vast rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn. Tevens is onbekend of vaste vliegroutes aanwezig zijn. Het is op dit moment niet mogelijk uitspraken te doen over mitigerende of compenserende maatregelen.

Amfibieën

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de amfibiesoorten van FFlijst 1. Ten aanzien van de rugstreeppad (FFlijst 3) geldt dat het terrein gedurende de werkzaamheden naar verwachting meer geschikt wordt als leefgebied. Deze soort voelt zich al pionier goed thuis op locaties waar veel grondverzet wordt verricht. Indien rugstreeppadden binnen het gebied aanwezig zijn, kunnen deze worden afgevangen. Door afscherming van het terrein kan voorkomen worden dat deze soort het gebied (her-)koloniseert gedurende de werkzaamheden.

Vissen

Indien beschermde vissoorten in de watergangen aanwezig zijn kunnen deze voor aanvang van werkzaamheden aan de watergangen worden afgevangen. Door de nieuwe watergangen geschikt en toegankelijk te maken kunnen deze na afloop van het project spoedig opnieuw gekoloniseerd worden.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige flora en fauna geldt de zorgplicht ex. Art. 2 van de FFwet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. Op grond hiervan dient men zoveel als redelijkerwijs mogelijk is te handelen op een wijze waarop nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk worden beperkt of ongedaan worden gemaakt.

5 Conclusies

In het onderzoeksgebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten planten en dieren voor die vermeld staan op de lijsten van de Flora- en faunawet. Voor een aantal van deze soorten geldt dat deze zijn vrijgesteld van een ontheffing, een klein aantal soorten is feitelijk ontheffingsplichtig.

Soorten van FFlijst 1

(Mogelijk) voorkomende planten, grondgebonden zoogdieren en een drietal soorten amfibieën komen voor op FFlijst 1. Voor soorten van FFlijst 1 geldt een vrijstelling: bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen is het voor deze soorten niet meer noodzakelijk een ontheffing aan de vragen.

Soorten van FFlijst 2 en 3

Mogelijk voorkomende vogelsoorten, vleermuizen, rugstreeppad kleine modderkruiper en vetje staan vermeld op FFlijst 2/3 en zijn feitelijk ontheffingsplichtig.

Indien de werkzaamheden worden uitgevoerd op de wijze zoals is beschreven in paragraaf 4.5 (buiten het broedseizoen) dan treden er geen effecten op ten aanzien van vogels (met uitzondering van holenbroeders) en is het niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

Nader onderzoek is noodzakelijk om het voorkomen van beschermde holenbroeders, vleermuizen, rugstreeppad en vissen vast te stellen.

Concluderend kan worden gesteld dat vóór aanvang van de werkzaamheden nader onderzoek uitgevoerd dient te worden naar aanwezigheid van holenbroeders, vleermuizen, vissen en rugstreeppad. Op basis van deze informatie kan, in combinatie met meer gedetailleerde informatie over de voorgenomen ontwikkelingen, beoordeeld worden of negatieve effecten voor deze soorten zullen optreden en de noodzaak bestaat tot het aanvragen van een ontheffing van de Flora en faunawet.

Literatuurlijst

- Anonymus, *Reader's Digest veldgids voor de natuurliefhebber, Zoogdieren en andere landdieren van West- en Midden Europa*, Uitgeversmaatschappij The Reader's Digest NV, Amsterdam en Nv Reader's Digest SA Brussel.
- De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, *Besluit Rode lijsten flora en fauna*, 5 november 2004.
- Delft, J.J.C.W. van et al, *Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant*, RAVON Noord-Brabant, Tilburg / Stichting RAVON, Nijmegen, 2005.
- Lenders, H.J.R. et al, *Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld*, Stichting RAVON, Nijmegen 1993.
- Limpens, H. et al, *Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie*, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: *Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten*, 22 februari 2005.

Geraadpleegde internetsites

- www.minlnv.nl
- www.natuurloket.nl
- www.synbiosys.alterra.nl
- www.gelderland.nl

Bijlage 1 Toelichtende tabel soorten per kilometerhok

Kmhok 140-433

Soortgroep	FFlijst1	FFlijst 2/3	HR/VR	Rode Lijst	Volledigheid
Flora				4	goed
Broedvogels					niet
Watervogels		22	16		matig
Zoogdieren					niet
Reptielen					niet
Amfibieën					niet
Vlinders					niet
Libellen					niet
Mieren/kevers				1	slecht
Vissen					niet

Kmhok 140-434

Soortgroep	FFlijst1	FFlijst 2/3	HR/VR	Rode Lijst	Volledigheid
Flora					matig
Broedvogels					niet
Watervogels					niet
Zoogdieren					niet
Reptielen					niet
Amfibieën					niet
Vlinders					niet
Libellen					niet
Mieren/kevers					slecht
Vissen					niet

Kmhok 141-433

Soortgroep	FFlijst1	FFlijst 2/3	HR/VR	Rode Lijst	Volledigheid
Flora	1				goed
Broedvogels					niet
Watervogels					niet
Zoogdieren					niet
Reptielen					niet
Amfibieën					niet
Vlinders					redelijk
Libellen					niet
Mieren/kevers					niet
Vissen					niet

Kmhok 141-434

Soortgroep	FFlijst1	FFlijst 2/3	HR/VR	Rode Lijst	Volledigheid
Flora	3			4	goed
Broedvogels		30		5	niet
Watervogels					niet
Zoogdieren					niet
Reptielen					niet
Amfibieën					niet
Vlinders					redelijk
Libellen					matig
Mieren/kevers					niet
Vissen					niet